
Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Standardy Ochrony Małoletnich

Wprowadzenie

Z dniem 15 lutego 2024 r. wchodzi w życie przepisy ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606), która to ustawa zmienia dotychczasową ustawę z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, której tytuł również został zmieniony. Obecnie brzmi on ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich [dalej Ustawa SOM]. Nie mniej jednak zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – *Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. 2023 poz. 1606, z późn.zm), podmioty, o których mowa w art. 22b ust. 1 oraz art. 22c ust. 3 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1304, z późn.zm.) mają obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Powyższe oznacza, że wdrażanie tychże standardów powinno zakończyć się **do 15 sierpnia 2024 r.**

Podstawa prawna

Ustawa SOM określa szczególne środki ochrony przeciwdziałające zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i szczególne środki ochrony małoletnich.

Szczególne środki ochrony - podział

Szczególnymi środkami ochrony przeciwdziałającymi zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, są:

- Rejestr Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym;
- obowiązki pracodawców i innych organizatorów w zakresie działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi oraz pracowników i innych osób dopuszczanych do takiej działalności;
- określenie miejsc szczególnego zagrożenia przestępczością na tle seksualnym.

Szczególnymi środkami ochrony małoletnich, są:

- ocena prawdopodobieństwa ponownego popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego;
- **standardy ochrony małoletnich;**
- analiza zdarzeń, w wyniku których małoletni na skutek działania rodzica albo opiekuna prawnego lub faktycznego poniósł śmierć lub doznał ciężkiego uszczerbku na zdrowiu;
- Krajowy Plan Przeciwdziałania Przemocy na Szkodę Małoletnich oraz Krajowy Plan Przeciwdziałania Przepływom Przeciwko Wolności Seksualnej i Obyczajności na Szkodę Małoletnich;
- kontrola wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 oraz art. 22b ustawy SOM.

Standardy Ochrony Małoletnich

Ustawodawca uzupełnił treść Ustawy SOM o zapisy, m.in. Rozdziału 4b, który nosi tytuł „Standardy ochrony małoletnich”.

Obowiązek wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich¹

Zgodnie z art. 22b Ustawy SOM obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich ma każdy:

- dyrektor szkoły lub placówki, o której mowa w art. 2 pkt 1 – 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe;
- **organ zarządzający** inną **placówką** oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, **medyczną**, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- **organizator działalności** oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, **medycznej**, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich.

Treść Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Zgodnie z art. 22c Ustawy SOM, w Standardach Ochrony Małoletnich – dokument ten nazywamy na potrzeby niniejszego opracowania Polityką ochrony dzieci przed krzywdzeniem - w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju podmiotu lub działalności, określić należy w szczególności nw. zagadnienia:

- zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem jednostki, placówki lub organizatora, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- zasady i procedurę podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego;
- procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz w przypadku instytucji, które posiadają takie uprawnienia, osoby odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskie Karty”;
- zasady przeglądu i aktualizacji standardów;
- zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu jednostki, placówki lub organizatora do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności;
- zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
- osoby odpowiedzialne za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia;
- sposób dokumentowania i zasady przechowywania ujawnionych lub zgłoszonych incydentów lub zdarzeń zagrażających dobru małoletniego.

Zgodnie z art. 22c ust. 2 ustawy SOM w placówkach lub w miejscach prowadzenia działalności, o jakiej mowa w art. 22b ustawy SOM, należy określić ponadto:

¹Standardy Ochrony Małoletnich – w usługach hotelarskich

Obowiązek wprowadzenia standardów ochrony małoletnich mają także podmioty świadczące usługi hotelarskie oraz turystyczne, a także prowadzące inne miejsca zakwaterowania zbiorowego, w zakresie niezbędnym do zapewnienia ochrony małoletnich.

Standardy, w sposób dostosowany do charakteru i rodzaju prowadzonych usług, określają w szczególności:

- zasady zapewniające bezpieczne relacje między personelem podmiotu a małoletnim, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich;
- zasady i procedury identyfikacji małoletniego przebywającego w obiekcie hotelarskim i jego relacji w stosunku do osoby dorosłej, z którą przebywa w tym obiekcie;
- zasady i procedury reagowania w przypadku uzasadnionego przypuszczenia, że dobro małoletniego znajdującego się na terenie obiektu hotelarskiego lub korzystającego z usług turystycznych jest zagrożone;
- procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego oraz zawiadamianie sądu opiekuńczego;
- zakres kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu podmiotu do stosowania standardów, zasady przygotowania tego personelu do ich stosowania oraz sposób dokumentowania tej czynności.

- wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone;
- zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do sieci Internet;
- procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie;
- zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia.

Treść dostosowania do sytuacji i potrzeb małoletnich

Opracowując Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem – należy uwzględnić sytuację dzieci niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Politykę sporządza się, mając na względzie konieczność ich zrozumienia przez osoby małoletnie.

Obowiązkowa ocena stosowania Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Wszystkie podmioty zobowiązane do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich mają dodatkowy obowiązek, tj. obowiązek dokonywania co najmniej raz na dwa lata oceny wprowadzonej Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem w celu zapewnienia jej dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zapewnienia jej zgodności z obowiązującymi przepisami. Obowiązkiem jest także pisemne udokumentowanie wniosków z przeprowadzonej oceny.

Podanie do wiadomości treści Polityki Ochrony Małoletnich

Wszystkie podmioty zobowiązane do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich mają obowiązek udostępnienia przyjętej Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, na swojej stronie internetowej oraz mają obowiązek wywieszenia dokumentacji w widocznym miejscu w swoim lokalu. **Uwaga:** jednak obowiązek wywieszenia jest obowiązkiem, który odnosi się do pełnej treści Polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, jak i do jej wersji skróconej, czyli wersji, jaka przeznaczona jest dla małoletnich. Wersja skrócona zawiera informacje istotne dla małoletnich. Innymi słowy na podstawie wersji pełnej należy przygotować dodatkowo jej wersję skróconą, z uwzględnieniem tego, iż ma ona zawierać najistotniejsze informacje dla małoletnich.

Co grozi podmiotowi za niewdrożenie polityki

W przypadku kiedy osoba odpowiedzialna za wdrożenie uregulowań dotyczących ochrony małoletnich dzieci przed krzywdzeniem - nie zrealizowała obowiązku wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich - podlega ona karze grzywny w wysokości do **250 zł** albo podlega ona karze nagany.²

Uwaga jednak w przypadku, nałożenia kary w związku z ponownym stwierdzeniem niewykonania obowiązku wprowadzenia standardów przez osobę odpowiedzialną za ich wdrożenie - wówczas podlega ona karze grzywny w wysokości już do **1000 zł**.³

Dodatkowo należy pamiętać, iż w przypadku kiedy osoba odpowiedzialna za wprowadzenie standardów ochrony małoletnich swojego obowiązku nie zrealizowała, i ponownie doszło do stwierdzenia niewykonania takiego obowiązku, wówczas podlega ona karze grzywny już do **1.000 zł**, ale jednocześnie Sąd obok kary grzywny orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć **10.000 zł**.⁴

²Zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym „Kto, będąc obowiązany do wprowadzenia standardów ochrony małoletnich nie wykonuje tego obowiązku, – podlega karze grzywny do 250 zł albo karze nagany.”

³Zgodnie z art. 23b ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym „W razie ponownego stwierdzenia niewykonania obowiązku wprowadzenia standardów ochrony małoletnich, sprawca, – podlega karze grzywny nie niższej niż 1000 zł.”

⁴Zgodnie z art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym „W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 23 ust. 2, art. 23a i art. 23b ust. 2, sąd orzeka środek karny w postaci świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej. Wysokość tego świadczenia nie może przekroczyć 10 000 zł.”

